

Ганна ЦИГАНОК,
*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Сумський національний аграрний університет*

Кіра ТРЕТЯК,
*студентка I курсу, група ТУР 2501
факультету харчових технологій
Сумський національний аграрний університет*

ЛІНГВІСТИЧНИЙ ВИМІР ПОНЯТТЯ «БЕЗПЕКА» ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ КОНЦЕПЦІЇ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ

Сучасний освітній простір, особливо в умовах глобальних викликів і трансформацій (збройні конфлікти, міграційні процеси, цифровізація, мультикультурність), потребує переосмислення поняття «безпека» не лише як юридичної чи психологічної категорії, а і як лінгвістичного феномена, що відображає глибинні потреби особистості в адаптивному, інклюзивному та захищеному середовищі. Попри значний інтерес до проблем безпечного освітнього простору, мовний аспект цього поняття залишається недостатньо опрацьованим у науковому дискурсі, особливо в контексті його когнітивної структури, семантичного наповнення та функціонування в педагогічній взаємодії.

Потреба інтеграції української освіти в європейський простір є досить актуальною та сучасною, де поняття безпеки тлумачиться комплексно й охоплює фізичний, психологічний, комунікативний та культурний складник. Такий підхід передбачає мовну чутливість, толерантність до інших культурних кодів, інклюзивність та бар'єрну відкритість у міжкультурному освітньому середовищі.

У цьому контексті постає потреба в розробленні лінгвістично обґрунтованої моделі безпечного освітнього простору, орієнтованої на європейські стандарти та цінності.

Науковим здобутком з досліджуваної теми вважаємо вперше здійснену спробу комплексного лінгвістичного осмислення поняття «безпека» крізь призму освітнього досвіду українського закладу вищої освіти – Сумського національного аграрного університету, інтегрованого в європейський контекст. Аналіз мовної репрезентації безпеки як базової гуманітарної цінності, упровадженої у структуру авторських міжкультурних курсів для іноземних здобувачів освіти. Практичне застосування результатів дало змогу запропонувати лінгвістично обґрунтовану модель безпечного освітнього середовища в полікультурному університетському середовищі, що становить новий напрям у студіях з освітньої лінгвістики та євроінтеграційних гуманітарних дослідженнях.

У контексті інтернаціоналізації вищої освіти категорія «безпека» набула суттєвого переосмислення, вийшовши за межі правового або адміністративного дискурсу й отримавши значне розширення у сфері гуманітарного знання, зокрема у лінгвістиці, соціолінгвістиці та когнітивній семантиці.

Проведене дослідження підтверджує, що поняття «безпека» в освітньому середовищі є не лише багатовимірним соціальним явищем, але й лінгвістичним конструктом, який активно формує когнітивну, культурну та психологічну реальність учасників освітнього процесу. У межах реалізації модуля Жана Моне доведено, що мовна репрезентація безпеки є критично важливою для створення середовища, сприятливого до навчання, діалогу та академічного розвитку, особливо в умовах міжкультурної взаємодії.

Отже, безпека в освіті є ключовим елементом освітньої політики XXI століття, а її лінгвістичне осмислення сприяє не лише розвитку академічної культури, а й формуванню свідомого, етично відповідального громадянина європейського простору.